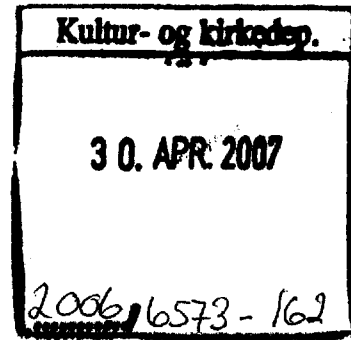

VADSØ KOMMUNE
Rådmannen

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
07/00142-007

Arkivkode
C6 -

Dato
27.04.2007

BIBLIOTEKREFORM 2014

Formannskapet har i møte 26.04.2007, sak 0047/07, vedtatt følgende:

”Vadsø formannskap slutter seg til høringsuttalelsen om bibliotekreform 2014.”

Samlet saksframstilling, hvor Vadsø kommunes høringsuttalelse er inntatt, følger vedlagt.

Med hilsen

Inger Anita Markussen
konst. rådmann

Postadresse
Vadsø kommune
Postboks 614
9811 Vadsø

Kontoradresse
Vadsø kommune
Tollbugt, 14
9800 Vadsø

Telefon
78 94 23 00
Telefaks
78 94 24 99

Foretaksnr
964 993 602
Bankgiro
6476 05 12026

Saksbehandler
Inger Anita Markussen
Dir.tlf 78 94 23 00
postmottak@vadsø.kommune.no

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 07/00142

BIBLIOTEKREFORM 2014

Saksbehandler: Inger Anita Markussen

Arkiv: C6

Saksnr.: Utvalg
0047/07 Formannskapet

Møtedato
26.04.2007

Innstilling:

Vadsø formannskap slutter seg til høringsuttalelsen om bibliotekreform 2014.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 26.04.2007 sak 0047/07

Behandling:

Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Vadsø formannskap slutter seg til høringsuttalelsen om bibliotekreform 2014.

Utredning:

Vedlegg:

Bakgrunn:

Utdannings og forskningsdepartementet (nåværende Kunnskapsdepartementet) og Kultur- og Kirkedepartementet fastsatte i 2004 mandat for utredning av et samlet bibliotekfelt. Samtidig ble det oppnevnt en referansegruppe med 11 medlemmer fra relevante fagmiljøer. Mandatet for utredningen ble utformet i samsvar med de premissene som ble lagt til grunn i St. meld. nr.48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014. Utredningen ble utført av ABM -utvikling på oppdrag fra de to departementene og "bibliotekreform 2014" ble overlevert 25.9.06. Høringsfrist er satt til 01.05.07.

De tre viktigste elementene i den foreslåtte bibliotekreformen er følgende:

Felles nasjonale og digitale tjenester

Formål: å utvikle og tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester for å skape et digitalt bibliotek som gir alle enkel tilgang til kunnskap og kultur. Dette krever samarbeid mellom bibliotekene og nasjonal koordinering og finansiering.

Norgesbiblioteket: nettverket av bibliotek i Norge

Formål: Å gi et gjennomgående bedre bibliotektilbud gjennom sterkere bibliotek og kompetansemiljøer, som er i stand til å utvikle flere og bedre tjenester.

Styrkingen skal skje gjennom samarbeid og samordninger til sterkere enheter med bredere tjenestetilbud.

Det foreslås en reform av bibliotekstrukturen. Befolkningen i små kommuner har behov for samme omfang og kvalitet på bibliotektilbudet som de som bor i store byer.

Kompetanseutvikling for ansatte

Formål: å styrke og fornye kompetansen i biblioteksektoren. Bibliotekene skal ha en bred og oppdatert kompetanse for å yte bedre tjenester: Bibliotekforskning skal gi ny kunnskap.

Dessuten skal det fysiske biblioteket videreutvikles som et sted for læring, kulturformidling og som et sted for integrering og kulturelt mangfold. Bibliotekene

skal i større grad være et unikt og synlig tilbud overalt der brukerne er: på nettet, i forskningen og undervisningen, og på de lokale biblioteket.

Vurdering:

Vadsø kommune ser det som positivt at Bibliotekreform 2014 legges fram som en samlet plan for å styrke og dyktiggjøre viktige samfunnsinstitusjoner. Det legges vekt på å imøtekomme brukernes behov og utvikle bibliotektilbudets oppgaver i årene framover.

Behovet for tiltakene som foreslås har vært til stede lenge, og det er viktig å komme i gang snarest mulig. En forutsetning for en nasjonal bibliotekreform er at det overføres økonomiske ressurser til arbeid og tiltak som skal skje nasjonalt og lokalt.

Kommentarene videre følger departementets mål.

MÅLOMRÅDE 1: INNHOLD OG TJENESTER I NORGESBIBLIOTEKET

Strategier:

1.1. Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

Samlende mål:

Et digitalt ABM -program skal gi alle en enkel tilgang til digitale innholdsressurser i arkiv, bibliotek, og museer.

Et norsk digitalt bibliotek skal utvikle gode nettbaserte tjenester.

Biblioteksektoren skal ha en digital infrastruktur som til enhver tid er på høyde med den teknologiske utviklingen.

Tiltak

- Etablere en ABM -portal som felles inngang til nettbaserte kultur- og kunnskapsressurser.
- Iverksette programmet Norsk digitalt bibliotek
- Gi tilgang til sentrale kunnskapskilder gjennom lisenser andre vederlagsordninger

Kommentar

Iverksetting av Norsk digitalt bibliotek bør prioriteres foran etablering av en Abm-portal NDB har vært under planlegging i flere år, og planlagt ut fra behovet for digitale tjenester og fri tilgang til en nasjonal kunnskapsbase og internasjonal faglitteratur.

1.2. Digitalisere viktige innholdsressurser

Mål: Brukerne skal ha tilgang til viktig materiale i digitalisert form

Tiltak:

- Etablere program for digitalisering av materiale i bibliotek, arkiv museer

1.3 Utvikle nye digitale tjenester

Mål: Bibliotekene skal ligge i front i bruk av ny teknologi og levere gode digitale tjenester

Tiltak:

- Stimulere til utprøving av nye IKT- tjenester og -løsninger

1.4. Videreutvikle biblioteket som læringsarena og læringsressurs

Samlende mål:

Bibliotekene skal være en kunnskapsbase for formell og uformell læring

Bibliotekene skal være godt integrert i læringsmiljøene ved utdanningsinstitusjonen

Bibliotekene skal bidra til å styrkeinformasjonskompetansen hos studenter, skoleelever og den øvrige befolkningen.

Tiltak:

- Etablere et fast samarbeid mellom bibliotekmyndighetene og utdanningsmyndighetene på nasjonalt nivå
- Utvikle verktøy og metoder for opplæring i informasjonskompetanse
- Utvikle tilgang til vitenskapelig informasjon produsert ved universiteter og høyskoler gjennom åpne digitale løsninger.

1.5: Videreutvikle kultur - og litteraturformidling i bibliotekene

Samlende mål:

Bibliotekene skal bidra til leselyst og leseferdighet gjennom aktiv litteraturformidling

Bibliotekene skal tilby et bredt spekter av litteratur og kulturuttrykk
ABM -institusjonene skal styrke lokal identitet og tilhørighet gjennom formidling av lokalhistorie

Tiltak:

- Iverksette program for litteraturformidling
- Sette av nasjonale midler til støtte for litteraturformidling i Den kulturelle skolesekken (DKS)
- Utvikle handlingsplan for å styrke bibliotek, arkiv, museer som lokalhistorie
- Styrke og utvide de offentlige innkjøpsordningene for litteratur og andre medier

Kommentar:

Innkjøpsordninga for samisk litteratur må gjeninnføres og utføres på samme måte som for norsk litteratur. Ordninga må være et tiltak alle bibliotek kan melde seg interessert i ut fra lokale behov.

1.6 Styrke bibliotekene som bidragsyter til inkludering integrering og kulturelt mangfold

Samlende mål:

Bibliotekene skal bidra til å styrke innvandrernes integrering i det norske samfunnet
Bibliotekene skal formidle kunnskap om bredden av det kulturelle mangfoldet i Norge og den ressurs dette utgjør

Tiltak

- Bidra til inkludering av innvandrene gjennom litteratur og kunnskapsformidling.

Kommentar:

Det flerspråklige bibliotek (DFB) må utvikles til kompetansesenter og depotbibliotek for å yte bibliotekene bistand i å gi et godt tilbud til innvandrere

Strategiplanen mangler tiltak for den russiske og finske bibliotekstjenesten som drives fra Finnmark.

Som kjent har Finnmark fylkesbibliotek i mange år hatt ansvar for den nasjonale bibliotekstjenesten til finsk -språklige og samarbeider med Sør-Varanger bibliotek i et prosjekt for bibliotek- og informasjonstjeneste for russiskspråklige i Finnmark og Troms.

Finsk:

Finnmark fylkesbibliotek har nasjonalt ansvar for finsk bibliotekstjeneste, med egne bevilgninger på statsbudsjettet. Fylkesbiblioteket har stor kompetanse på dette feltet. Tjenesten må fortsettes og videreutvikles både innen samlingsutvikling, utlån, konsulent tjenester og informasjon.

Russisk:

Finnmark fylkesbibliotek ønsker også å opprettholde og utvikle den kompetansen som er opparbeidet med prosjektet Norsk -russisk bibliotek - og informasjonstjeneste i grenseland (NORU). Prosjektet må sees i sammenheng med Regjeringens nordområde - satsning i Barentsregionen. Tjenesten fungerer svært godt for russisk-språklige brukere i Finnmark og Troms. Folkebibliotekene i regionen ønsker sterkt at tjenesten opprettholdes og utvikles.

Vadsø kommune støtter fylkesbibliotekets arbeid for å gjøre den norsk -russiske bibliotek - og informasjonstjenesten ved Sør-Varanger bibliotek permanent.

1.7 Bibliotekstjenesten i fengslene

Mål: alle innsatte skal ha tilgang til bibliotekstjeneste

Tiltak:

- Gjennomføre planen for bibliotekstjeneste i fengslene.

Kommentar:

Bibliotekstjenestene i fengslene har lenge vært et forsømt område som nå er i ferd med å forbedres ved statlig finansiering. Ved utgangen av 2006 hadde ca 60 % av soningsfangene et bibliotektilbud gjennom de 16 bibliotekene som nå omfattes av den statlige tilskottsordningen. Det er sterkt behov for fortløpende arbeid med å opprette bibliotektilbud ved de fengslene som i dag ikke omfattes av ordningen.

ABM -utvikling opplyser at 2 nye fengselsbibliotek vil komme med i ordningen i 2007. I Finnmark finnes det ikke bibliotektilbud til innsatte. Oppretting av fengselsbibliotek må forseres, slik at alle fengsler med over 25 innsatte kommer i gang snarest mulig.

MÅLOMRÅDE 2: NORGESBIBLIOTEKET: STRUKTUR OG ORGANISERING

Strategier

2.1. Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene og Norgesbiblioteket.

Mål: Befolkningen skal ha tilgang til gode bibliotekstjenester gjennom sterkere kompetansemiljøer

Tiltak:

- Etablere sterkere og mer kompetente folkebibliotek gjennom en konsolideringsprosess som omfatter bibliotekene i flere kommuner
- Iverksette program for skolebibliotekutvikling

Konsolidering:

Befolkningen har behov for et kvalitativt godt bibliotektilbud. Derfor er det nødvendig med sterke kompetansemiljøer som kan yte gode tjenester og utnytte ny teknologi.

Behovet for dette er størst i folkebiblioteksektoren. Mer enn halvparten (222) av landets kommuner har mindre enn ett årsverk i folkebiblioteket..

Det foreslås å konsolidere folkebibliotekene på tvers av kommunegrensene. Flere kommuner innenfor et geografisk område skal gå sammen om å danne et felles konsolidert bibliotek som vanligvis har minst én avdeling i hver av kommunene det skal omfatte. Et konsolidert bibliotek skal ha minimum 6-8 årsverk fordelt på variert bibliotekfaglig kompetanse.

Fylkeskommunen skal, gjennom et samarbeid med ABM - utvikling, være koordinator for å realisere de nye bibliotekene i nært samarbeid med kommunene og bibliotekene.

Kommentar:

Det er behov for å styrke bibliotekene personalmessig, innen kompetanseheving og samordning av ressurser.

Det bør gis rom for ulike modeller for konsolidering basert på regionale/lokale behov. I denne sammenhengen er det naturlig å vurdere andre utprøvde modeller for å styrke samarbeidet mellom mindre bibliotek, for eksempel Nordhordlandsmodellen, der det samarbeides på flere tjenesteområde. I geografisk store kommuner med lavt folketall og derav små enheter, risikerer en at bibliotektilbud legges ned, og avstanden til biblioteket vil bli større for mange dersom kravet til antall ansatte blir absolutt. Samarbeidsformene må sikre at den enkelte kommune innen et konsolideringsområde bidrar i prosesser og samarbeid.

Skal reformen gjennomføres i kommunene, må den følges opp av statlige bevilgninger innrettet på ulike tiltak

Konsolideringsforslaget har mye til felles med Museumsreformen som nå er under evaluering. Erfaringene kan ikke uten videre overføres til bibliotekene. Folkebibliotekene er integrert i det kommunale systemet, mens museene mange steder var organisert som egne selskaper, stiftelser og lignende.

Skolebibliotekprogrammet:

Det bør iverksettes et program for skolebibliotekutvikling som tar utgangspunkt i en nærmere vurdering av hvilke funksjoner skolebibliotekene skal ivareta i en mer digital framtid, samt vurdering av ressurs- og kompetansebehov og av hvordan skole- og folkebibliotekene kan samarbeide.

Kommentar:

Forslaget om å styrke skolebibliotekene støttes. For at målene i Kunnskapsløftet skal innfris, må elever og lærere ha tilgang til gode bibliotek tjenester og ressurser. Samarbeidet skole- og folkebibliotek kan utvikles og styrkes ved å samarbeide på områder som for eksempel samlingsutvikling, ressursutnyting og IKT.

2.2 Videreutvikle det fysiske biblioteket

Samlede mål:

Biblioteket skal framstå som attraktive møteplasser for i lokalsamfunn og utdanningsmiljø
Biblioteklokalene skal være tilpasset moderne formidlingsformer og bibliotekfunksjoner

Tiltak:

- Etablere et investeringsprogram for biblioteklokaler.

Framtidens bibliotek må tilpasses nye brukerbehov, nye bibliotekfunksjoner og ny teknologi. Det skal etableres et statlig investeringsprogram som er åpnet for nye bibliotekbygg, fornyelse av biblioteklokaler og mobil bibliotek tjeneste. Programmet skal stimulere til utvikling av ny bibliotekarkitektur, til flerbruk av biblioteklokaler, arenautvikling og løsninger på tvers av bibliotektyper. Mulig samlokalisering eller felles løsninger med arkiv og museer må vurderes spesielt.

Kommentar:

Det er gledelig at et investeringsprogram for biblioteklokaler reetableres. Det vil være av stor betydning for bibliotekenes utvikling som møtested og kulturarena at kommunene kan ytes statlige tilskott til både biblioteklokaler og mobil bibliotek tjeneste.

2.3 Utvikle et brukerorientert og samarbeidende Norgesbibliotek

Samlende mål

Befolkningen skal møte en enhetlig og samlet biblioteksektor med klar oppgavefordeling og gode distribusjonsordninger. Ressursene i bibliotekene skal være tilgjengelige for alle uavhengig av bostedskommune og tilknytning til utdanningsinstitusjon eller arbeidsplass. Befolkningen skal ha god kunnskap om tilgjengelige bibliotekjenester

Tiltak:

- Etablere en transportordning for distribusjon av materiale mellom bibliotekene i Norge.
- Endre dagens biblioteklovgivning for å sikre samarbeidet i et nasjonalt biblioteknettverk.
- Styrke krav til skolebibliotekjeneste i forskrift til opplæringslov
- Gjøre Norgesbiblioteket kjent gjennom profilering av innhold og tjenester.

Kommentar, til transportordning:

Det er stort behov for en effektiv og billig transportordning for hele landet.. I dag er ordinære posttjenester svært kostnadskrevenende. En del bibliotek i østlandsområdet har derfor opprettet samarbeid om felles transportordning. I Nord-Norge benyttes. Posten i stor grad til forsendelser og dette er en stadig dyrere ordning. Staten, som eier av Posten, bør komme fram til en ordning med postverket for å få fram gunstigere ordninger for bibliotekene som er storforbrukere av posttjenester.

Kommentar vedr. biblioteklovgivning:

En lovendring som pålegger alle offentlige bibliotek å samarbeide for å sikre brukerne tilgang til landets samlede bibliotekressurser støttes.

MÅLOMRÅDE 3: KOMPETANSE OG FORSKNING**3.1 Fornye den samlede kompetansen i biblioteksektoren**

Strategi 3.1.: Befolkningen skal ha tilgang til bibliotek med bred og riktig fordelt kompetanse

Tiltak:

- Etablere kompetanseprogram for å styrke Norgesbiblioteket og konsolidere bibliotekene
- Utvikle hospiteringsprogram for bibliotekansatte

3.2: Støtte faglig utvikling og kunnskapsdeling på tvers av og innenfor de ulike bibliotekområdene, og som ABM -samarbeid

Samlende mål for strategi 3.2

- Kunnskap og erfaringer i bibliotekene skal formidles og utnyttes effektivt lokalt, nasjonalt og globalt.
- Biblioteksektoren skal bygge på relevant forskning om bibliotekenes tjenester og bibliotekene som samfunnsinstitusjoner,
- Abm- områdene skal inkluderes i alle relevante forskningsprogram

Tiltak:

- Opprette nettverksgrupper med deltakere fra ulike bibliotektyper med sikte på å utvikle nye tjenester, nye arbeidsmetoder eller ny organisering

- Styrke og videreutvikle et kompetansemiljø for opphavsrett og personvern ved Nasjonalbiblioteket.
- Etablere forskningsprogram der ABM -området inngår

Kommentar:

Tiltakene som foreslås under målområdet for kompetanse og forskning støttes